

I al stilhed

Gunnar Ekelöf: *Om hösten*
Dikter. Bonniers, 1951. (Tilsendt
fra Munksgaard).

SVENSK litteratur synes at have svært ved at komme ordentlig ud af det frodige 40-tal. Som om eftervirkningerne af den hastige vækst nu har meldt sig i form af en grundig voksværk. Det er da ogsaa betegnende, at den digtbog, der i efteraaret har vakt den største opsigt hos den svenske literaturkritik, ikke skyldes en 40-tallist, men en digter, hvis stilling i aarenes løb er blevet voksende isoleret og fri af al skoleuddannelse.

Gunnar Ekelöfs ungdomstilknytning til surrealsmen var en fejtagelse. Det var han selv den første til at indse. Hvad denne halsstarrige retning kunde forløse hos Artur Lundkvist, hæmmede den hos Ekelöf. Han har aldrig hørt til andre steder end hos sig selv — et ensomt, utrygt tilholdssted kan man synes, men valgt ud fra erkendelsen af netop usikkerheden som det eneste sikre.

I hans seneste digtsamling »Om hösten« udtrykkes denne nødtørftige, men redelig livsholdning enkelt og stærkest. Ekelöf har realiseret den angst for de store ord, som han deler med de fleste af sin generations digtere. Man har ingensteds i moderne dansk digtning (og for den sags skyld heller ikke i svensk — i hvert fald ikke siden Vilh. Ekelund) oplevet mage til verbal strenghed og nøjsomhed. »Om hösten« er en af de ordknappeste digtsamlinger, der er set i mange aar. Ustandselig vender de samme jævne ord tilbage, i nye sammenhænge og nye betydninger, men ingen steder brugt for deres egen skyld, som løvefædder og gesvejsninger. Vore frejdige unge danske og svenske 40-tallister, der hyppigt har mast deres livsangst ud i kaskader af alt for velberegne billedkæder, et forfølgelsesløb af ord, kan her i al stilhed blive mindet om fattigdommens rigdom.

Her er noget!

H. B. F.

En svensk Lyriker

Gunnar Ekelöf: *Om hösten*,
dikter, Bonniers 1951.

EN ny Digtsamling af Gunnar Ekelöf er en litterær Begivenhed, som heller ikke hernede bør gaa helt upaaagtet hen.

Ekelöf, der først og fremmest er skattet som Lyriker, men ogsaa kendt for sin Virksomhed som Kritiker og Oversætter, var i Begyndelsen nært knyttet til Surrealismen og fandt sine Forbilleder i nyere fransk og angelsaksisk Litteratur. I sine senere Bøger er han naaet frem til en klar, undertiden kølig Form. Re-

flektion, et plastisk Billedsprog, enkle klanglige Virkemidler, men ogsaa nordisk Inderlighed og Natursyn er iøjnefaldende Elementer i hans Digtning.

Hans nye Digtsamling spænder over to fundamentale Oplevelser: Livsoplevelsen — Dødsoplevelsen. Imellem disse to Yderpunkter brydes Problemerne, modsatte Muligheder gennemprøves og Analysen føres stadig dybere. Ekelöf afskyr den moderne Virkelighed, men han vender den ikke Ryggen. Hans Livsholdning er kritisk søgende. Hans Vaaben Ironien. I sin Stræben for at fatte Menneskets og Tilværelsens inderste Vilkaar gør han op med alle letkøbte Sandheder og ser gennem Illusionernes Blændværk:

*Jag känner livets migrän
och våra sjäalars halvsynthet
Jag känner nöjets tekniska detaljer
och våra sjäalars ryggmärgsslaveri.*

Han foretrækker Ilaabløsheden for det uholdbare Haab. Tvivlen for en vildledende Dogmatik. Man kan være i Tvivl om, hvor han staar, hvad han vil, hvor langt hans Indsigt rækker, men man er det kun i samme Udstrækning som han selv. Og ét er man ikke i Tvivl om: han er paa Vej, han slaar sig ikke til Taals, stadigt dybere baner han sig Vej ind i Tilværelsens Gaade med den visionæres sikre Skridt.

I Indledningsdigtet fører han Læseren ad en Skumringsvej gennem Sensommerlandskabet. »Sådanna väger tycks mig lika goda som någon livsfilosofi« erklærer Digteren, der i dette Digt er mere positiv, mere bekræftende, end man er vant til at se ham. »Jag tror inte på ett liv efter detta. — Jag tror på detta liv« hedder det og han formulerer sin Tro paa det levendes Uforgængelighed: »Flyktigt är allt medvetande; men flyktigt är intet fåfängligt«.

Man kunde ønske, at denne Bog maatte naa frem til de faa Verselskere her i Landet. Den har meget at sige dem.

JENS LUND ANDERSEN